FV regio DILBEEK vzw

NIEUWSBRIEF

Jaargang 15 **nummer 4** **april 2020**

Familiekunde Vlaanderen regio Dilbeek vzw is een regionale afdeling van Familiekunde Vlaanderen vzw. Ons werkgebied omvat volgende fusiegemeenten: Affligem, Asse, Beersel, Bever, Dilbeek, Drogenbos, Gooik, Galmaarden, Grimbergen, Halle, Herne, Hoeilaart, Kapelle-op-den-Bos, Lennik, Liedekerke, Linkebeek, Londerzeel, Meise, Merchtem, Pepingen, Opwijk, Overijse, Roosdaal, Sint-Genesius-Rode, Sint-Pieters-Leeuw, Ternat, Vilvoorde, Wemmel.
Advies, opleiding, overleg, uitwisseling van ervaring, ontmoeting en samenwerking op het vlak van familiekunde en verwante wetenschappen staan daarbij centraal.

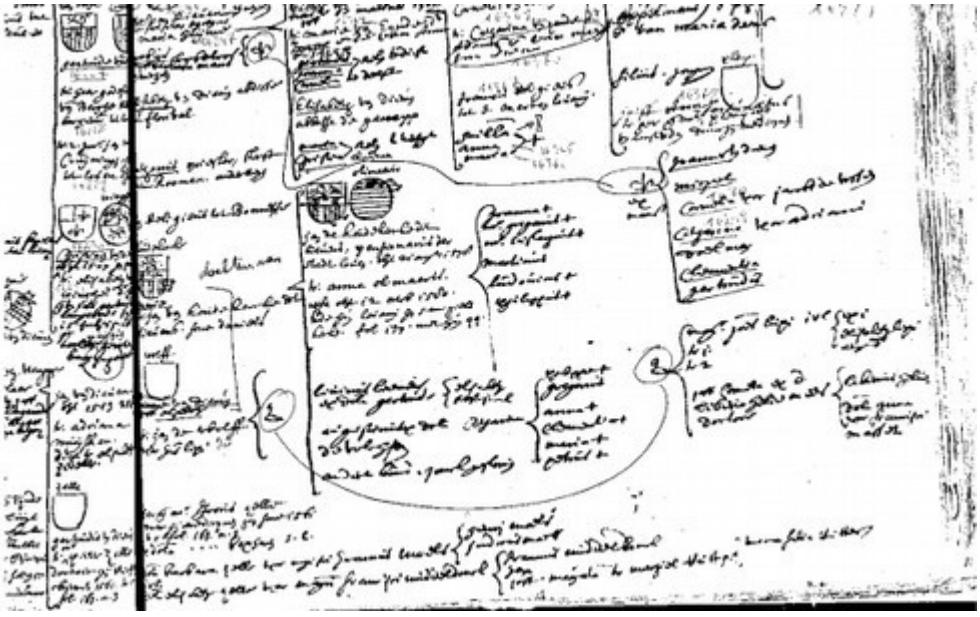

Detail uit de manuscripten van J.B. Houwaert

Werkten mee aan dit nummer
Roland Vermeiren, Jan Erkelbout, Paul Wylock, René Jammart

Iedere auteur is verantwoordelijk voor zijn of haar bijdrage.

Inhoudsopgave

Activiteiten 2
Openingstijden documentatiecentrum 2
Telling beroepen Groot-Bijgaarden 1890 3
Collectie doodsprentjes en doodsbrieven 4
Priester Johannes Baeyens 4
Historische foto's familie De Visscher 5
Schepenarchief Lennik 10
Dossiers gewapende weerstanders raadpleegbaar 12
Processen Leenhof van Brabant geïnventariseerd 13
Schenkingen 14
Vraag en antwoord 14

ACTIVITEITEN

BELANGRIJK BERICHT

Ingevolge de opgelegde maatregelen worden al onze activiteiten tot einde mei afgelast!
We houden u verder op de hoogte via deze nieuwsbrief en via facebook!

DOCUMENTATIECENTRUM

Het **documentatiecentrum** van FV regio Dilbeek vzw, gelegen op de eerste verdieping van het "Schoolmeestershuis" (rechts van het Pampoelhuis en voormalig gemeentehuis), Gemeenteplein te Groot-Bijgaarden (Dilbeek), is open elke 2e donderdag van de maand van **20.00 tot 22.00 uur** en elke 4e zaterdag van de maand van **10.00 tot 12.00 uur**.

Voortaan kan u ook terecht voor uw opzoekingen in ons documentatiecentrum op de 1e maandag en de 3e maandag van de maand van **09.00 tot 11.00 uur** echter **alleen op voorafgaandelijke afspraak** bij Alfons Depester
via e-mail alfons.depester@skynet.be

Openingstijden

Ingevolge de opgelegde maatregelen is het documentatiecentrum gesloten tot begin mei !
We houden u verder op de hoogte via deze nieuwsbrief en via facebook!

TELLING BEROEPEN GROOT-BIJGAARDEN 1890

Telling van de beroepen in 1890 in Groot-Bijgaarden

De telling levert ons volgend resultaat op

Burgemeester: **Desager J.B.**
Schepenen: **Verhavert J.E. en Van den Plas F.**
Secretaris: **Vanderveken M.**
Gemeente ontvanger: **Vanderveken J.**
Pastoor: **Vermeylen H.**
Café en estaminets houders: **Arnoldi P.,Bellemans J.,Calboons L.,DeBecker I.,Debremacker A., Demol J.,Devalck P.,D'Hoir P.,Gaudeus P.,Huygh J.B.,Lelie (Vve), Mertens J.,Vandenbegin (Vve),Vandenbroeck L.,Vanden Eede G.,Vanden Neste C.,Verhavert J.E.**
Barbiers: **De Kerck F.,DeWeghe F.,Huygh J.B.,Jacobs E.**
Brouwers: **Rampelbergh J.B.Verhavert J.**
Wielemakers: **Arnoldi P.,Van den Broeck L.**
Schoenmaker: **Bellemans J.**
Naaisters: **Derrider,Desmedt C.,Esselinckx A.,Vande Cruyce M.,Vandersmissen**
Schoolleraar: **Vanlierde T.,Mostinckx madame**
Meststoffen: **De Koster J.,D'Hoir P.,Huygh J.B.,Lelie (Vve)**
Kruideniers: **Mertens J.,Vandenbegin (Vve),Vandeneste C.**
Boerkozen en landbouwers: **Dauw C.,Decoster V.,Demesmaeker A.,Demol J.B et Vve, Deneef Ch.,De Sager J.B.,Devries F.,D'Hoir P.,Esselinck F., Ghys N.,Huygens J.,Huygh P.,Ittertuck H.,Mertens H., Timmermans,Vandenborre,Vandenbruel,Vandenplas Eeckhout J.B.,Verhasselt J.B.,Verhavert J.,Verhasselt F. Walravens E.**
Smid: **De Bremaker A.**
Tuinmannen: **Schellinck P.,Vandenbegin R.,Vanden Eede G.,Vandroogenbroeck L.**
Dokter: **Beving C.**
Schrijnwerkers: **Dewandeleer J.,Vandeneste C.**
Molenaars: **De Vries E.,Mahie (enfants)**
Eigenaars: **Dooms J;,Dansaert H.,Jacobs J.,Mestags M.,Verhavert E.,Wydemans F.**
Klompenmaker: **Vandersmissen K.**
Koster: **Dekoster J.**
Kleermaker: **De Kerck G.**
Tonnenmakers: **De Sager P.,Longin J.**
Kasteelheer: **klooster Dansaert Ern.E.**
Kasteelheer: **Wydemans F.**
Van Bloemen,Jacobs E.,Durant (Vve)

Roland Vermeiren, Dilbeek februari 2020

COLLECTIE DOODSPRENTJES EN DOORDSBRIEVEN

Verzameling doodsprentjes en doodsbrieven

Onlangs kregen we dit merkwaardig en zeer oud doodsprentje met een verwijzing naar Napoleon.
Onze vereniging houdt sinds 30 jaar alle doodsprentjes en doodsbrieven bij.
Het zijn er intussen vele tienduizenden. Ook recente prenten en brieven zijn welkom.
Alles wordt ingescand en is digitaal te raadplegen in ons documentatiecentrum.
De alfabetische lijsten kan je vinden op onze website.
Ook andere merkwaardige persoonlijke documenten (trouwboeken, paspoorten,...) worden sinds kort bewaard.

Wil je iets schenken: neem contact via: info@fv-dilbeek.familiekunde-vlaanderen.be

Ik heb de schoonheid uws huis en de plaats van de woning uwer glorie bemind. PS: 25, 8.

†

BID VOOR DE ZIEL
van den eerweerden heer
JOANNES BAPTISTA BAEYENS

geboren te Baategem den 11 November 1789; om zijne aangekleefdheid aan het wettig gezag van zijnen Bisschop vervolgd, en als soldaat naar Wezel vertrokken onder het dwang bestuur van Napoleon I 1813; terug gekeerd na den val des Keizerrijks; verheven tot het Priesterdom 1815, werd hij Onderpastor te Beren [Waar]; daarna te Wijnghene, en in Juni 1825 werd hij Pastoor van Sanlbergen, alaar overleden den 31 December 1872, voorzien van de heilige Sakramenten der stervende.

Gij hebt verduldigheid, en gij hebt verdragen om mijnen naam en gij hebt niet afgeweken. APOS: 2, 3.

Zalig zijn zij, die verduldig lijden om de rechtveerdigheid: want het rijk der hemelen behoort hun toe. MATTH: 5, 10.

Ik heb den goeden strijd gestreden, ik heb mijne loopbaan geeindigd, ik heb het geloof behouden. Er blijft mij de kroon van rechtveerdigheid over, welke de Heer rechtveerdige rechter, mij zal geven. II AD. TIM: 4, 7, 8.

Gij zijt, ô Maria! de vrolijkheid der zieken, de troost der bedrukten..... Wees gegroet ô roos en vreugde van den Priester..... Wees gegroet, ô Gij! de kloekste steun en de zachste hoop mijner ziele. H. EPHREM.

Weest uwe oversten indachtig, die u het woord Gods gepredikt hebben. HT; 13, 7.

Op dat zij eeuwig wonen in het huis des Heeren.

Jesus, Maria, Jozef!!! ik geef u mijn hert.
[100 dagen aflaat.]

R. I. P.

Geerardsbergen, druk. P. Quintin.

PRIESTER JOANNES BAEYENS

Over de priester op het merkwaardige doodsprentje hebben we nog het volgende gevonden.

Tijdens de Franse overheersing (1794-1815) wilde keizer Napoleon I, tegen alle kerkelijke wetten in, de bisschoppen zelf benoemen. Zo zette hij in 1813 de bisschop van Gent af en verving hem door een getrouwe Franse kanunnik.

In 1813 waren er 1200 priesters in het bisdom, slechts 30 erkenden de nieuwe bisschop. Ook de 75 seminaristen, waaronder Joannes Baeyens, verzetten zich. Het seminarie werd gesloten en de seminaristen werden als dienstplichtigen beschouwd. Als straf werden ze naar het fort van Wesel op de Rijn gezonden dat door Frankrijk was bezet.
Alhoewel de stad Wesel niet werd bestormd, zouden toch 49 seminaristen sterven van tyfus en rode loop. Joannes Baeyens zou het op één of andere manier overleven. Op 8 mei 1814 gaf het fort van Wesel zich over en kon hij terugkeren naar Gent.
Ter gelegenheid van de honderdste verjaardag van hun strijd heeft men te Wesel in 1913 een gedenkteken opgericht met volgend opschrift (in het Latijn weliswaar):
Tot roemvolle gedachtenis der 35 Levieten die ten jare 1813 uit het seminarie van Gent gedreven te Wezel gestorven zijn. Wier asch hier geborgen den loon verwacht van hunne onwankelbare getrouwheid aan de kerkelijke regeltucht.

Joannes Baptista Baeyens wordt ook vermeld, samen met de 75 andere seminaristen, op een gedenksteen in de Sint-Baafskerk te Gent.

Jan Erkelbout

HISTORISCHE FOTO'S FAMILIE DE VISSCHER

DIKKELVENNE, familie De Visscher, historische foto's in mijn archief.

Dit is de oudste foto in mijn archief, niet gedateerd en ook zonder namen.
Met de gedrukte naam van de fotograaf achteraan die foto en dank zij de medewerking van Peter Eyckerman, de fotografie expert van de Vereniging **Familiekunde Vlaanderen**, dateert die foto van rond **1880**. Sinds vele jaren ben ik lid van deze Genealogie Vereniging.
Wie is dit koppel?
In het gekende heemkunde boek **"Dikkelvenne, Vroeger en Nu"** van Antoine De Smet, uitgegeven in 1983, staat die foto op blz 45. Onderaan de foto kunnen we lezen *"Het zijn Livinus De Visscher en zijn vrouw Heylesonne, grootvader van Mevr. Van De Steene-Dubois"* wat **niet** correct is.
Hoogstwaarschijnlijk zijn dit de ouders van mijn overgrootvader Livinus De Visscher, wanneer we de fysionomie vergelijken van beiden. *Alleen welstellende burgers konden zich in die tijd laten portretteren. Mevrouw draagt een kanten hoofddeksel, en een brede sjaal rond de schouders. Ze heeft tussen haar handen een rozenkrans.*

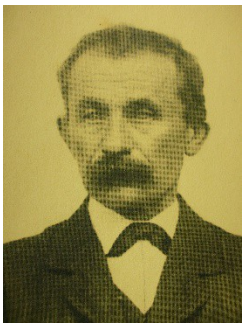

Onbekend **Livinus De Visscher (1851-1918), foto 1911**

Deze foto is ook historisch, waarschijnlijk van +/-1895. Op het bordje onderaan is het jaartal niet meer te lezen. Op de bovenste rij zou Anna De Visscher (1883-1941) staan, op de derde rij Helena De Visscher (1988-1973), mijn grootmoeder, allebei dochters van Livinus.

Waar is die foto genomen? Waarschijnlijk tussen de bomen in de tuin van de Visitatie School in Gavere. Mijn grootmoeder heeft me nog verteld dat ze in Gavere naar school gegaan is, dagelijks flinke wandelingen.

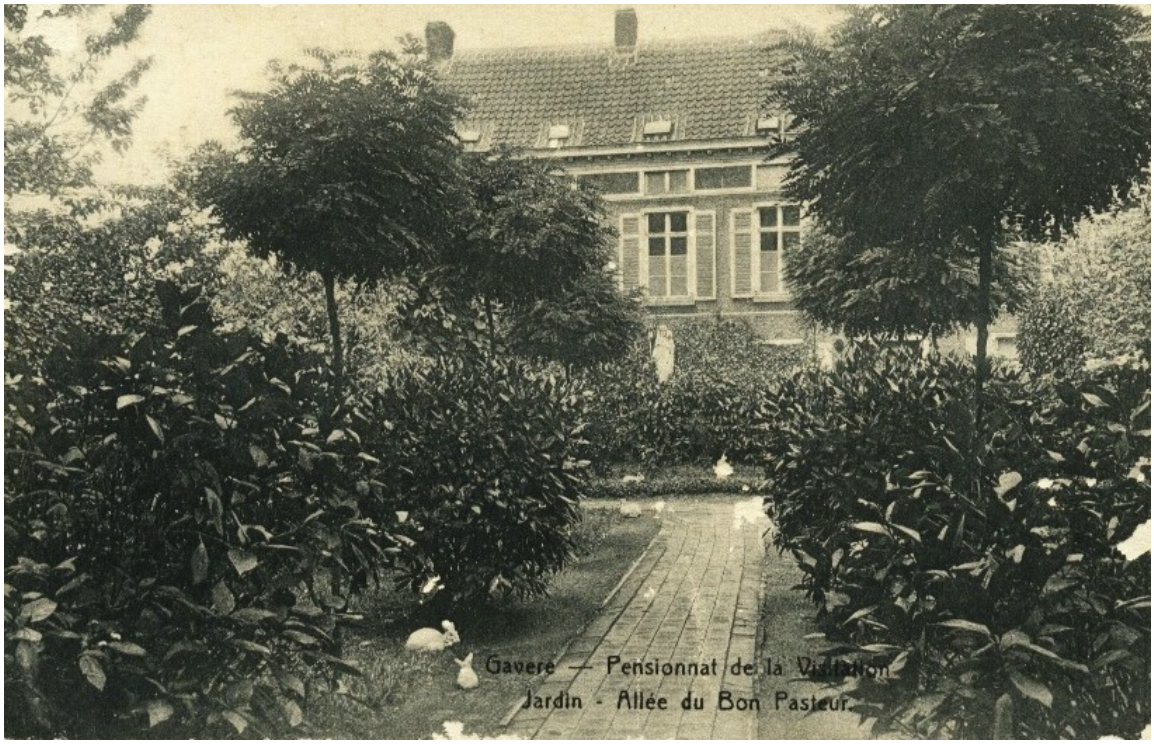

Die foto is waarschijnlijk rond 1900 genomen, Livinus en Clemence met hun vijf dochters Maria, Octavie, Anna, Helena, Josephine en hun enige zoon Octaaf.

Van deze foto, +/- 1905, heb ik ook totaal geen gegevens. Hoogstwaarschijnlijk is hier de familie Verheylesonne geportretteerd, familie van mijn overgrootmoeder Clemence Verheylesonne. De fysionomie is ook gelijkend.

Foto +/- 1905

Clemence (1849-1922), foto 1911

Het vijfde kind van mijn overgrootouders was Helena, mijn grootmoeder.
Foto van mijn grootouders van 1924. Datum staat op de ingekaderde foto's.

Kapers op de kust, Ivo De Vuyst komt Helena inpalmen

en ze trouwen

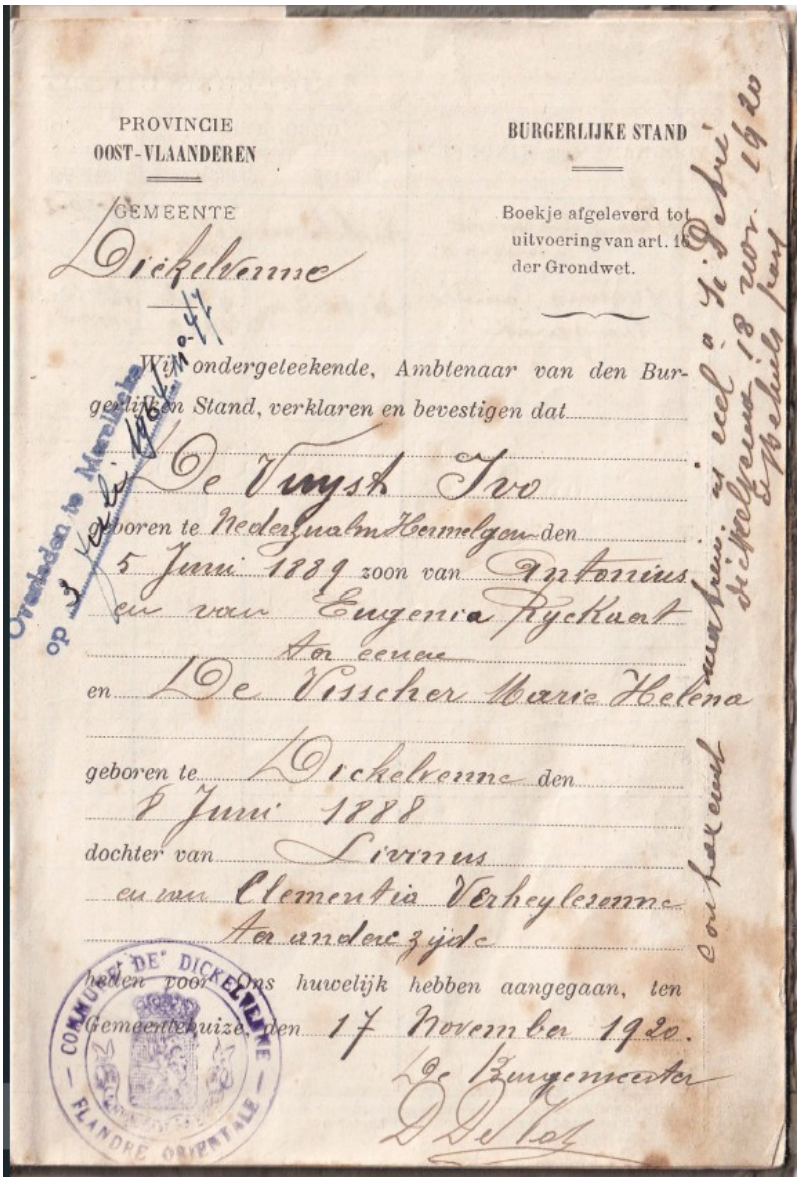

PROVINCIE
OOST-VLAANDEREN

BURGERLIJKE STAND

GEMEENTE
Dickelvenne

Boekje afgeleverd tot uitvoering van art. 16 der Grondwet.

Wij ondergeteekende, Ambtenaar van den Burgerlijken Stand, verklaren en bevestigen dat
De Vuyst Ivo
geboren te Nederzwalm Hermelgem den
5 Juni 1889 zoon van Antonius
en van Eugenia Ryckaert
Aan eenen
en De Visscher Marie Helena
geboren te Dickelvenne den
5 Juni 1888
dochter van Livinus
en van Clementia Verheylewegen
Aan anderzijde
heden voor Ons huwelijk hebben aangegaan, ten Gemeentehuize, den 17 November 1920.

De Burgemeester

op 17 november 1920
en … er worden **twee dochters** geboren

KINDEREN UIT DIT

VOORNAMEN der KINDEREN	GEBOORTEN: PLAATSEN	GEBOORTEN: Bijzonderheden	POK: Bijzonderheden
1° Maria Livinia Clementia	Dickelvenne	17-5 1921	22-10-25 1 ste inenting
2° Yvonne Camille Eugenie	Dickelvenne	9 oct 1922	22-10-25 1ste voorwerk
3°			
4°			
5°			

HUWELIJK GESPROTEN.

INENTINGEN	Veranderingen in den Burgerlijken Stand: Aard.	Bijzonderheden	Plaatsen.	Aanmerkingen
Dr Christiaens			Brug Schoore 20-9-21 Bij Brevet	
Dr Christiaens			Bagdavi 12 oct. 22 Bij Brevet	

Simonne op 19.5.1921, mijn tante, en **Yvonne** op 9.10.1922, mijn moeder.

inderdaad…ze zijn om te stelen, ook foto van 1924.

Nu zijn we beland in het interbellum en dit wordt een nieuw hoofdstuk.

Wylock Paul Sr (°1945), januari 2020

SCHEPENARCHIEF LENNIK

Schepenarchief Lennik

Het archief van een schepenbank is dikwijls ouder dan onze parochieregisters en alleen daarom al zeer interessant. In Leuven gaan deze schepenboeken zelfs terug tot de 12de eeuw.

Een onschatbare bron van informatie betreffende nalatenschappen, familieverbanden, ver- en aankoop van goeden en renten, testamenten, schenkingen, plaatsnamen, enz.

Het oudste beschikbare schepenboek van beide Lenniken vangt aan in 1583 tot 1599, met daartussen een 10 tal akten beginnende in 1576. Het omvat 1107 folio's of 2214 pagina's.

Een uitgave in boekvorm is voorzien voor begin 2021, met een volledige transcriptie van de tekst van dit schepenboek, met de nodige indexen op voor- en familienaam, instellingen, plaatsnamen, beroepen, functies en aliassen.

Het zal in min of meer hedendaags Nederlands gebracht worden, beter verstaanbaar voor de lezers met behoud van eigenheid.

Hieronder een voorbeeld van een akte, zoals vele anderen.
Rijksarchief Leuven, Schepengriffies van Brussel, 4681, Sint-Kwintens en Sint-Martens Lennik, 1583-1599
Joos Thielay in de naam en met procuratie van Gielis Van Keleghem zoon van wijlen Gielis Van Keleghem, welke wijlen Gillis zoon was van wijlen Jacop Van Keleghem x wijlen Elisabeth Opalffens, Nicolaes Van Keleghem zoon van wijlen Claes Van Keleghem, die broer was des vs wijlen Gielis, Jan De Cnoop x wijlen Beatrice Van Kelegem, als vader en momboir van Gilis De Cnoop, zuster des vs Gilis en der vs Beatrice Van Keleghem, Claes Van Keleghem enige zoon van wijlen Claes Van Keleghem, die ook broer was des vs Gilis, Beatrice en Marie Van Keleghem, Cathelyne Smets x Merten Merttens, dochter van wijlen Jan Smets x wijlen Elisabeth Van Keleghem, en zuster des vs eerste Claes Van Keleghem, Joos en Lesken Opalffens kinderen wijlen Gielis Opalffens, welke wijlen Gielis zoon was van Merten Opalphens en van wijlen … [voornaam ontbreekt] Van Keleghem, en welke Van Keleghem zuster was des vs eerste wijlen Gielis en Claes Van Keleghem, Marie Van Keleghem, dochter van wijlen Jaspar van Keleghem, die broer was des vs eerste Nicolaes Van Keleghem, dezelve Marie en Nicolaes Van Keleghem, heuren oom, in de naam en hun sterkmakende voor Cornelis Van Keleghem der vs Marie broer absent zijnde, alle als erfgenamen van wijlen Jan Opalffens, die zoon was van wijlen Willem Opalphens, welke wijlen Willem broer was der vs wijlen Elisabeth Opalffens, voor de ½ der goeden hierna beschreven:
Item bij Jan Van Belle wonende tot Sint-Pieters-Leeuw, Zuun, zoon van wijlen Jan Van Belle x Martyne Opalphens, Jaspar en Yeken Van Bossuyt, wonende te Sint-Martens-Lennik, kinderen wijlen Gilis Van Bossuyt x Anna Opalphens, die zuster was der vs Martyne, Philips Marchants wonende binnen de stad van Brussel, zoon van wijlen Gilis Marchants x Cathelyne Van Bossuyt, die zuster was des vs Jaspar en Yekens, zoon in naam van hen zelve als voor Marie Marchants hun zuster niet wetende of zij in leven of dood is, Barbara Timmermans x Mathys Sloepaerts, cremer, dochter van wijlen Willem Timmermans die zoon was van wijlen Jaspar Timmermans x Margriet Opalphens, en bij Gheertruydt Timmermans ook dochter des vs wijlen Willem Timmermans, voor de andere ½ der nabeschreven goederen;
Procuratie gepasseert voor notaris Jan De Doncker, met Joos Hermans leertouwer, en Loys De Greve schoenmaecker, Lucas Becxy en Gilis Van Conincxloo als getuigen op de 24-04-1590 en op 13-03-1591;
En heeft in de naam en vanwege der vs constitutiebrief opgedragen in handen van Jan Walsschaerts als subsititut des meyer, mids de absente van deze, tot behoef van meester Gilis De Bruyne, procureur postulerende voor mijn heeren den wethouderen der stad van Brssel, tot behoef van hemzelf en tot behoef van Jenyn De Bruyne zijn zoon, voor een helft om hier na de andere helft na de dood van zijn vader eeuwelijk te gebruiken en te posseseren, op de last en commer hierna gespecificeert;
Eerst een gelege metten huize en hovenvueren daarop staande, bogaerde daaraan gelegen te Sint-Martens-Lennik, te Goudveerdegem, beneden de kapel aldaar, metter eender zijde aan de goeden des vs ontvangers, en metter andere zijde aan de goeden des vs kapel, komende met de 3de zijde aan de goeden Aerdts Sanders, en met de 4de zijde aan sheeren strate, op de cheyns en commer van een blancke en 6 muyten jaarlijks aan de heer van Gaasbeke, van 4 sisteren rocx den klooster van Beauprez, van 24 stuivers aan Gielis Verheyleweghen, en van 10 stuivers aan de erfgenamen wijlen Vrancx Van Lathem, in zo verre nochtans men bevindt den vs commer of cheyns daarop deugdelijk uit gaande is;
Item nog eenen opstal, omtrent 4 ½ roeden, ook onder de vs parochie te Goudveerdegem, beneden de vs kapel, tegen het vs gelege, op de cheyns van 1 penninck lovens den vs heer van

Gaasbeek;
Item nog 1 dachwant landts, insgelijks onder de vs parochie te Goudveerdegem, op den Steenberch aldaar, tussen de goeden der vs kapel in een zijde, en de goeden meester Joos Muyshont in dander, komende ook aan de goeden meester Andries De Labite, of de weduwe en derfgenamen wijlen Peeter Optenberch, zonder eninge commer daarop uitgaande.
Actum 31-12-1591
Geld: 66 gulden
vs = voorschreven of voorscreven

René Maurice Jammart

DOSSIERS GEWAPENDE WEERSTANDERS RAADPLEEGBAAR

Meer dan 120.000 dossiers van gewapende weerstanders uit de Tweede Wereldoorlog voortaan raadpleegbaar in het Algemeen Rijksarchief

In 1945 werd een statuut van gewapend weerstander ingesteld om eer te betuigen aan wie de wapens had opgenomen tegen de bezetter. Vanaf 1946 werden deze dossiers beheerd door de diensten van het ministerie van Defensie. 75 jaar einde van de Tweede Wereldoorlog vormde een mooie aanleiding om ze over te brengen naar het Algemeen Rijksarchief. Daar zijn ze intussen raadpleegbaar in de leeszaal.

In 1945 werd een statuut van gewapend weerstander ingesteld om eer te betuigen aan wie de wapens had opgenomen tegen de bezetter. Om dat statuut te verkrijgen, moest men deel hebben uitgemaakt van een erkende verzetsgroepering, of kunnen aantonen individueel daden van verzet te hebben gesteld. Zowel voor burgers als voor militairen hield dit statuut heel wat voordelen in en gaf het recht op bepaalde pensioenen en vergoedingen. Na de oorlog konden zowat 140.000 personen er aanspraak op maken.

Vanaf 1946 werden de dossiers die waren aangelegd in het kader van het verkrijgen van het statuut van gewapend weerstander beheerd door de diensten van het ministerie van Defensie. 75 jaar einde van de Tweede Wereldoorlog vormde een mooie aanleiding om ze over te brengen naar het Algemeen Rijksarchief, wat inmiddels is gebeurd.

Hoewel ze soms maar dunnetjes zijn, bevatten de dossiers brieven, getuigschriften en formulieren waarmee in grote lijnen de verzetsactiviteiten tegen de nazibezetter kunnen worden gereconstrueerd die werden ontplooid door tienduizenden Belgen. Hoewel de reeks helaas een aantal hiaten vertoont, is ze nagenoeg volledig en vormt ze een onmisbare toegang tot alles wat het Belgisch verzet aanbelangt. We geven nog mee dat persoonsdossiers van burgers die in het verzet gingen en van verzetslui van de sluikpers uiteraard raadpleegbaar blijven bij de Dienst Archief Oorlogsslachtoffers.

Individuele dossiers met de aanvraag voor toekenning van het statuut van gewapend weerstander, evenals de inventaris van deze dossiers, kunnen worden geraadpleegd in de leeszaal van het Algemeen Rijksarchief. Reproducties van dossiers kunnen via e-mail besteld worden bij de dienst reproducties van het Algemeen Rijksarchief.

Bron: Rijksarchief, Nieuwsbrief maart 2020

PROCESSEN LEENHOF VAN BRABANT GEINVENTARISEERD

Processen van het Leenhof van Brabant geïnventariseerd, 1434-1795

In het archief van het Leenhof van Brabant, bewaard in het Rijksarchief te Brussel, bevinden zich o.a. bijna 3.000 processen die gevoerd werden tussen 1434 en 1795. Tot voor kort bestond van deze processen enkel een handgeschreven inventaris uit de 19e eeuw. Archivaris Harald Deceulaer bewerkte deze tot een nieuwe inventaris, met een uitgebreide historische inleiding, en legde ook verbanden met de procesdossiers van de Raad van Brabant.

De processen gaan grotendeels over leenverhef, erfeniskwesties, naderschap of naasting (retrait lignager, een soort recht van voorkeur voor verwanten bij een verkoop), renten op lenen, vruchtgebruik of heerlijke rechten. Ze bevatten vele biografische gegevens over edellieden en heren uit het hertogdom Brabant en de Landen van Overmaas. Soms gaan de betwistingen over gehuchten of stukken grond met oude, vergeten namen. Voor de toponymie en de lokale geschiedenis zijn deze procesdossiers dan ook erg interessant.

Omdat het Leenhof van Brabant zeker tussen de 15e en 17e eeuw ook als beroepsrechtbank fungeerde voor sommige schepenbanken, komen er voor die periode ook allerlei interpersoonlijke conflicten voor, zoals beledigingen, diefstal, geweld, schulden, schadevergoeding,… Deze komen vooral uit plaatsen waar de schepenbank in beroep ging bij het Leenhof, zoals Deurne bij Antwerpen, Rode, Alsemberg, Linkebeek, Dworp, Beersel, Berlaar en Duffel.

Maar wat was eigenlijk een leenhof? Een leenhof was bevoegd voor de registratie van transacties en de regeling van conflicten over ‘leengoederen’. Het ging dan meestal om onroerend goed (gronden, kastelen), maar ook om rechten die tot inkomsten konden leiden, zoals tollen, jacht- en visrechten, verplichtingen van jaarlijkse leveringen,… Die leengoederen waren in het feodale systeem in de loop der eeuwen ‘in leen gegeven’ door een ‘leenheer’ (meestal de vorst) aan ‘leenmannen’. Een leenman was wel de eigenaar van het leengoed en kon het verkopen of doorgeven aan zijn erfgenamen, maar bij die transacties moest de nieuwe leenman een belasting betalen aan de leenheer (in dit geval de vorst), en ‘leenhulde’ doen. Traditioneel ging dit gepaard met een ceremonie waarin de leenman blootshoofds zijn handen in die van de leenheer legde en een eed van trouw aflegde. Maar zeker vanaf het midden van de 18e eeuw was dit voornamelijk een administratieve handeling. In een leenhof werden die transacties en leenhulden geregistreerd.

Het Leenhof van Brabant was tijdens het ancien régime het hoogste ‘registratiekantoor’ en de hoogste rechtbank van het hertogdom Brabant en de Landen van Overmaas voor zogenaamde ‘leengoederen’. Het Leenhof was ook bevoegd voor rechtszaken over deze leengoederen (ook al gebeurde dit in de loop van de 17e en 18e eeuw steeds vaker door de Raad van Brabant). Het Leenhof was tevens een beroepsrechtbank voor alle lagere leenhoven in het hertogdom Brabant.

De inventaris
De inventaris is in papieren versie voor € 22,00 te koop in het Rijksarchief te Brussel en in de archiefwinkel van het Algemeen Rijksarchief of kan besteld worden via publicat@arch.be. Je kan de inventaris ook gratis downloaden door te klikken op de titel hieronder of de inventaris raadplegen via onze zoekrobot.

GAILLARD Arthur, (bewerkt door) DECEULAER Harald, Inventaris van het archief van het Leenhof van Brabant : Processen (1434-1795), reeks Inventarissen Rijksarchief Brussels Hoofdstedelijk Gewest nr. 91, publicatienummer 6043, Algemeen Rijksarchief, Brussel, 2019, 460 p., € 22,00.

Bron: Rijksarchief, Nieuwsbrief maart 2020

SCHENKINGEN

Schenkingen zoals genealogische documenten, rouwbrieven, bidprentjes, stambomen, allerlei boeken, familieboeken, enz... blijven welkom in ons documentatiecentrum te Groot-Bijgaarden!

Rouwbrieven/bidprentjes
Guido Andries (Dilbeek),

Familiedocumenten/boeken/tijdschriften
Charly Haelterman (Dilbeek)

VRAAG EN ANTWOORD

Antwoorden en nieuwe vragen altijd sturen naar volgend mailadres:
info@fv-dilbeek.familiekunde-vlaanderen.be
Uw antwoord wordt dan overgemaakt aan de vraagsteller en gepubliceerd in de eerstvolgende nieuwsbrief.

Publicatie: Gilbert Buyst, Snikbergstraat 46 – 1700 Dilbeek
Redactie: gilbert.buyst@skynet.be
Voorzitter: Alfons Depester
e-mail: info@fv-dilbeek.familiekunde-vlaanderen.be
website: http://fv-dilbeek.familiekunde-vlaanderen.be
Zetel: Kleinekapellaan, 66 te 1700 Dilbeek

Volg ons op